T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/78
KARAR NO : 2023/119
KARAR TR : 27/02/2023

ÖZET: 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Mükerrer 79. maddesi uyarınca verilen idari para cezasına ilişkin belediye encümen kararının iptali istemiyle açılandavanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : B. E. D. A.Ş.
Vekili : Av. S. K
Davalı : İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. E. K

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, davacı şirketin İstanbul ili, Küçükçekmece ilçesi, İstasyon Mahallesi, Yarımburgaz Caddesi üzerinde izinsiz altyapı kazısı yaptığından bahisle, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 79. maddesinin üçüncü fikrası uyarınca hesaplanan alan tahrip tutarının beş katı olan 134.670 TL idari para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin İstanbul Büyükşehir Belediye Encümeninin 03/08/2022 tarih ve 4252-4262 sayılı kararının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Küçükçekmece 1. Sulh Ceza Hakimliği 16/09/2022 tarih ve D.İş.No. 2022/8763 sayılı kararı**ile, düzenlenen 03/08/2022 tarihli Encümen Kararı ile verilen İdari Para Cezasına itiraz edildiğini, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 16,19 ve 27/8 maddeleri uyarınca hukuki uyuşmazlık yönünden idari yargının görevli olduğunu ve başvuru konusu idari yaptırım kararının sulh ceza hakimliğince incelenebilecek kararlardan olmadığını belirterek, itiraz dilekçesi ve başvurunun 5326 sayılı Kanun'un 28/1-b maddesi uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

3. Davacı şirket vekili aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **İstanbul 8. İdare Mahkemesi 11/01/2023 tarih ve E.2022/2423 sayılı kararı** ile, *"2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 79. maddesi hükmü uyarınca uygulanan para cezalarına karşı açılan davaların görüm ve çözümüne ilişkin özel bir düzenleme bulunmadığından, dava konusu idari para cezasının Kabahatler Kanunu kapsamında idari yaptırım niteliğinde bulunduğundan, bu haliyle uyuşmazlığın görüm ve çözümünde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yukarıda yer alan hükümleri uyarınca adli yargı yerinin görevli bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır."* gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

5. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun*"Altyapı kazı izni harcı"* başlıklı Mükerrer 79. maddesi

şöyledir:

"(Ek: 15/2/2018-7099/10 md.)

Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde umumi hizmet alanlarında yapılacak kazı işlemleri için belediyece verilecek altyapı kazı izni, altyapı kazı izni harcına tabidir. Bu harcın mükellefi altyapı kazı izni talebinde bulunanlardır.

Altyapı kazı izni harcının matrahı, öncelikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yayımlanan birim fiyatlar olmak üzere Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı veya bunların ilgili birimlerince yayımlanan birim fiyatlarının, bu idarelerde kazı alanı türü itibarıyla birim fiyatının olmaması halinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanan birim fiyatlarının, kazı alanıyla çarpılması sonucu bulunan ve alan tahrip tutarı olarak tanımlanan tutardır. Altyapı kazı izni harcı, alan tahrip tutarı üzerinden binde 2 oranında alınır. Cumhurbaşkanı belediye grupları itibarıyla bu oranı yarısına kadar indirmeye, on katına kadar artırmaya yetkilidir.

Bu madde kapsamında verilecek altyapı kazı izinleri için ilgili belediyeden altyapı kazı izni belgesi alınır. Altyapı kazı izni başvuruları on beş gün içerisinde sonuçlandırılır. Altyapı kazı alanı ile kazı sırasında diğer altyapı tesislerine zarar verilmesi halinde bu tesisler kazıyı yapan tarafından eski haline getirilir. Altyapı kazı alanı, alan tahrip tutarının peşin yatırılması veya alan tahrip tutarı kadar teminat verilmesi halinde belediyece de kapatılabilir. İzinsiz altyapı kazısı yapanlara veya altyapı kazı alanını usulüne uygun kapatmayanlara belediye encümenince alan tahrip tutarının beş katına kadar idari para cezası verilir. İdari para cezası, ilgilisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. Bu yerlerin alan tahrip tutarı, varsa teminatı düşülerek ayrıca tahsil edilir."

6. Öte yandan, 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini değiştiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi şöyledir:

" (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

7. Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

8. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Havva AYDINLI, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 27/02/2023 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosya suretinin ekinde adli yargı dosya sureti ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

9. Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

10. Dava, davacı şirket adına 2464 sayılı Kanun'un Mükerrer 79. maddesi uyarınca verilen idari para cezasına ilişkin İstanbul Büyükşehir Belediye Encümeninin 03/08/2022 tarih ve 4252-4262 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

11. Somut olayda, davanın, 2464 sayılı Kanun uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açıldığı, Kanun'da davacı şirketin işlediği ileri sürülen kabahate ilişkin idari yaptırımın düzenlendiği, ancak bu Kanun uyarınca verilen idari para cezalarına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemenin bulunmadığı anlaşılmıştır.

12. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

13. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak

doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

14. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, değişikliğinyürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

15. Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

16. İncelenen uyuşmazlıkta, uygulanan idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2464 sayılı Kanun'da da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İstanbul 8. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, Küçükçekmece 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 16/09/2022 tarih ve D.İş.No. 2022/8763 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 8. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile,Küçükçekmece 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 16/09/2022 tarih ve D.İş.No. 2022/8763 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

27/02/2023 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Doğan	Eyüp	Havva
TOPAL	AĞIRMAN	SARICALAR	AYDINLI

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN